

Περί εισακτέων: έχει σημασία η ποιότητα της εκπαίδευσης ή μόνον οι αριθμοί;

Καθηγητής Οδυσσέας-Ιωάννης Ζώρας ,

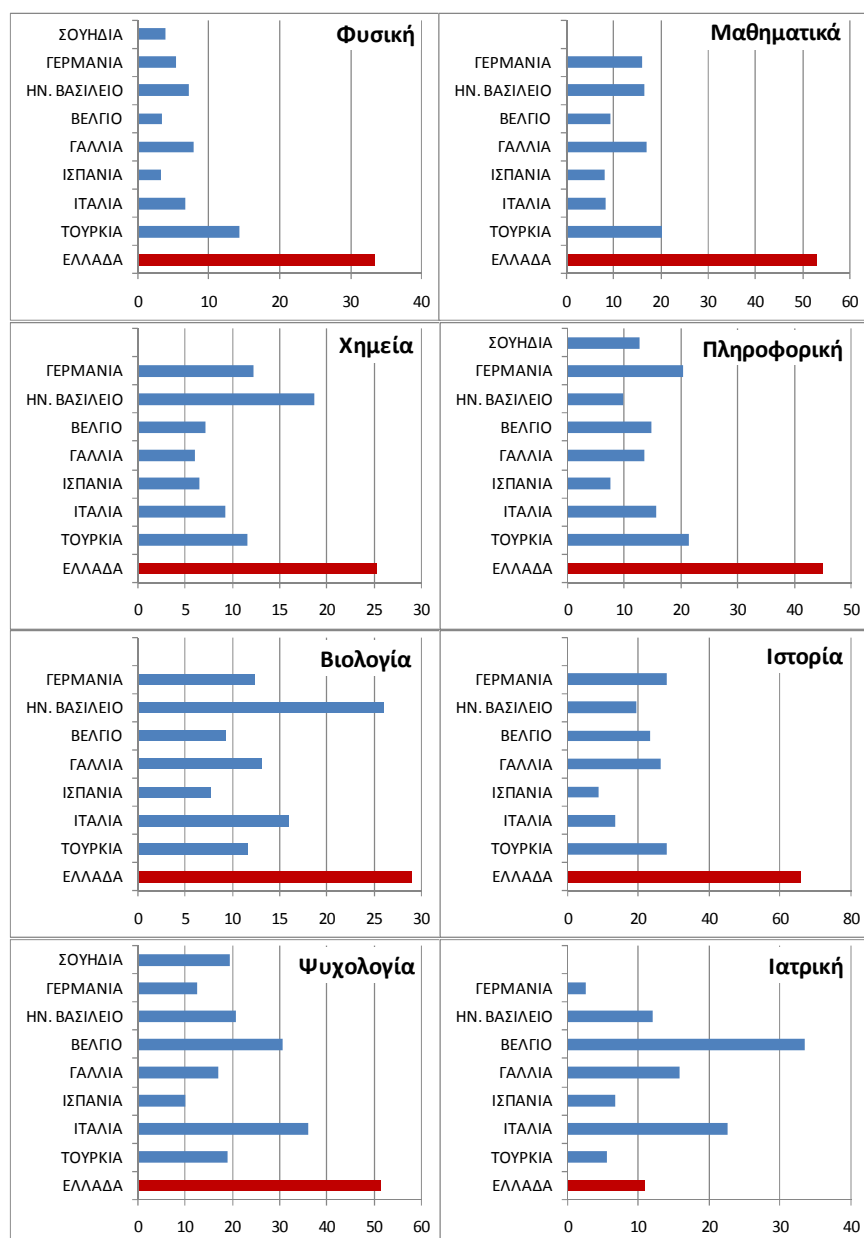
Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης

Κάθε χρόνο το Υπουργείο Παιδείας ζητά από τα Πανεπιστήμια να ορίσουν τον αριθμό των εισακτέων που μπορούν να εκπαιδεύσουν. Κάθε χρόνο τα Πανεπιστήμια απαντούν με τεκμηριωμένες εισηγήσεις με βάση τον αριθμό των διδασκόντων και τις διαθέσιμες υποδομές. Και κάθε χρόνο επίσης το Υπουργείο ανακοινώνει έναν αριθμό εισακτέων πολλαπλάσιο του αριθμού που περιέχεται στις εισηγήσεις. Ποτέ δεν αιτιολογήθηκε ο λόγος της απόκλισης και ποτέ δεν ειδοποιήθηκαν τα αντίστοιχα Τμήματα, οι Σχολές και τα Πανεπιστήμια για την πρόθεση του Υπουργείου. Οι αριθμοί απλώς ανακοινώνονται στον τύπο.

Οι εισηγήσεις γίνονται κάθε χρόνο και εκτενέστερες και περιλαμβάνουν όλο και περισσότερες λεπτομέρειες για την τεκμηρίωση, όμως το Υπουργείο δεν έχει απαντήσει ποτέ. Καθώς ο αριθμός των διδασκόντων μειώνεται και οι υποδομές απαξιώνονται, οι αριθμοί των εισακτέων γίνονται όλο και πιο εξωπραγματικοί.

Η καλή ποιότητα εκπαίδευσης απαιτεί διαχειρίσιμους αριθμούς φοιτητών, δυνατότητα διδασκαλίας σε μικρές ομάδες, συχνές εργασίες, πρωτότυπες ή/και δημοσιεύσιμες πτυχιακές διατριβές, συνεχή αλληλεπίδραση φοιτητών – καθηγητών, σύνδεση της έρευνας με την εκπαίδευση. Οι τεράστιοι αριθμοί εισακτέων υπονομεύουν την δυνατότητα υλοποίησης των παραπάνω. Οδηγούν σε αναγκαστική «μετωπική διδασκαλία» σε μεγάλα αμφιθέατρα (που και εκεί δεν υπάρχουν πια αρκετές θέσεις), σε ελλιπή παρακολούθηση, σε προαιρετικές διπλωματικές, σε συνεχείς εξετάσεις για την αποσυμφόρηση των τμημάτων από λιμνάζοντες φοιτητές, σε αδυναμία κάλυψης των αναγκών. Με λίγα λόγια, ενώ οι απαιτήσεις καλής ποιότητας εκπαίδευσης αυξάνονται σε ένα παγκοσμιοποιημένο ακαδημαϊκό περιβάλλον, οι εξωπραγματικές αναλογίες φοιτητών ανά διδάσκοντα καθίστανται τροχοπέδη για την ανάπτυξη των Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Αν ρίξει κανείς μια ματιά στις αναλογίες φοιτητών/διδάσκοντα σε χώρες της Ευρώπης (βλ. Διάγραμμα), θα δει ότι οι αναλογίες στα ελληνικά πανεπιστήμια σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες σχολών είναι πολλαπλάσιες από εκείνες των άλλων χωρών (ακόμη και σε σύγκριση με τα Πανεπιστήμια της Τουρκίας). Το ερώτημα προκύπτει αβίαστα: γιατί οι φοιτητές των ελληνικών πανεπιστημίων υφίστανται τέτοια μεταχείριση; Γιατί να μην είναι ισότιμοι με τους συνομηλίκους τους των άλλων χωρών; Μέχρι τότε θα ανέχονται και οι φοιτητές και οι γονείς τους μια τέτοια δήθεν φιλολαϊκή αλλά βαθύτατα προσβλητική πολιτική; Ποιος αλήθεια γονιός θα έστειλε το παιδί του σε ένα σχολείο ή φροντιστήριο με 100 ή 300 άτομα σε κάθε τμήμα; Ποιος θα ανεχόταν σχολεία με κενά στις κρίσιμες ειδικότητες; Και γιατί ανέχεται μια τέτοια κατάσταση στο Πανεπιστήμιο που οι ανάγκες της εκπαίδευσης είναι και πολύ πιο αυξημένες και πολύ πιο σύνθετες;

Διάγραμμα 1. Αναλογία (διάμεσος) ολικού αριθμού φοιτητών / καθηγητών σε τυχαίο δείγμα χωρών από την βάση www.umultirank.org/

Τα ελληνικά Πανεπιστήμια γενικώς, και το Πανεπιστήμιο Κρήτης επίσης, δεν αρνήθηκαν ποτέ να παίξουν τον ρόλο τους στην εκπαίδευση της νέας γενιάς. Γι' αυτό είμαστε εδώ. Όμως θα ήμασταν ανεύθυνοι αν δεν επισημαίναμε τους κινδύνους που προκύπτουν από την σημερινή κατάσταση και δεν προσπαθούσαμε να βρεθεί μια αποδεκτή λύση. Δεν είναι ευχάριστο να αντιδικεί κανείς με το Υπουργείο Παιδείας, ούτε να δημιουργεί κλίμα ανασφάλειας σε νέα παιδιά που ετοιμάζονται να δώσουν τις εξετάσεις εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο. Υποχρεωθήκαμε όμως (στις 13 Ιανουαρίου) να αποστείλουμε με εξώδικο και να δημοσιοποιήσουμε όχι μόνο τις προτάσεις μας για το έτος 2017-18 αλλά και τις

εισηγήσεις όλων των προηγούμενων ετών, με αριθμητικά στοιχεία και πίνακες τεκμηρίωσης. Και πάλι οι αριθμοί ήταν πέραν των δυνατοτήτων μας, και πάλι χωρίς αιτιολόγηση. Ζητήσαμε 8 φορές τους τελευταίους δύο μήνες ακρόαση από τον Υπουργό αλλά δεν πραγματοποιήθηκε. Κατόπιν τούτων αναγκαζόμαστε να δημοσιοποιήσουμε την αγωνία μας και την αντίρρησή μας και να επιφυλαχθούμε για κάθε νόμιμη ενέργεια που θα διασφαλίζει τα δικαιώματα των φοιτητών μας, νυν και μελλοντικών.

Αν λοιπόν θέλει η Πολιτεία να δώσει ελεύθερη πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση ας το κάνει. Όμως ας το κάνει όπως πρέπει. Με τις αντίστοιχες θέσεις καθηγητών, τις αντίστοιχες υποδομές, τις αντίστοιχες προδιαγραφές ασφαλείας, τις αντίστοιχες δαπάνες εκπαίδευσης και φοιτητικής μέριμνας. Αν δεν μπορεί ας μην το κάνει στον βαθμό που το κάνει η Γερμανία (που αύξησε τις δαπάνες για τα Πανεπιστήμιά της κατά 30%), ας το κάνει τουλάχιστον στο βαθμό που το κάνει η Τουρκία!